

De heilige kelderfles!

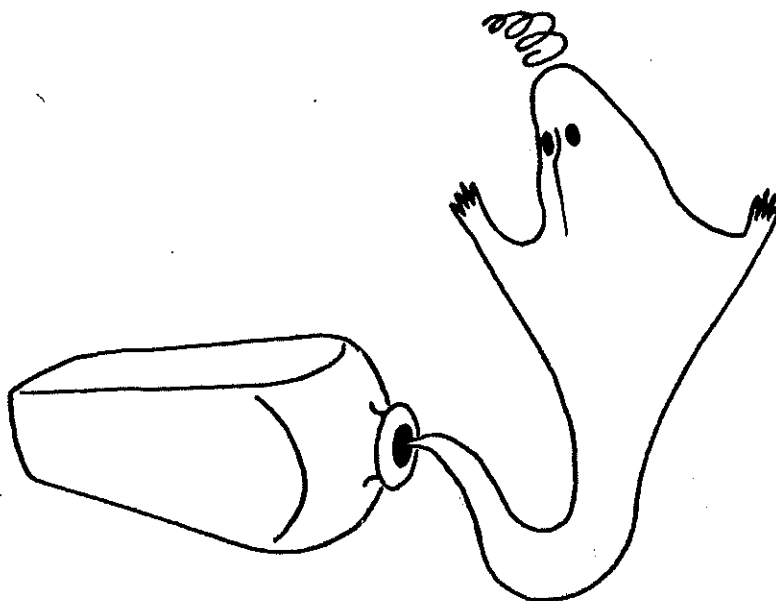
door Peter Vermeulen

Voorwoord.

Een van de meest verzamelde soorten flessen in de wereld is wel de kelderfles (Dutch case gin). Zijn typische vorm, altijd duidelijk herkenbaar, en het feit dat overal ter wereld Hollandse jeneverflessen gevonden worden, maken deze fles tot een geliefd verzamelobject. Bij mijn naspeuringen ontdekte ik zelfs, dat deze fles in de religie van sommige volken is opgenomen.

Ghana.

Zo waren er vroeger in Ghana twee vijandiggezinde negerstammen, die voortdurend oorlog voerden. Eén stam, de Crobo's, had zich in het bergland gevestigd, de andere (naam onbekend) in het laagland langs de kust. Het hoofdkwartier van de Crobo's was gelegen op de Mount Crobo. Deze berg was zó steil, dat het voor de vijand onmogelijk was heelhuids boven te komen. Totdat Hollandse slavenjagers ten tonele verschenen. Voor hun handel zochten zij sterke negerstammen, maar sloten vaak een verbond met de kuststammen ter beveiliging van hun belangen. Zo ook hier werd een verbond gesloten met de laaglandbewoners. Deze dachten twee vliegen in één klap te slaan: vernietiging van hun vijand, de Crobo's, en winst bij de handel met de Hollanders. De Hollanders gaven hun bondgenoten flessen mee met een geheimzinnige krachtige drank, welke als gebaar van verzoening aan de Crobo's moesten worden aangeboden. Zulks geschiedde en na het ledigen van de flessen lagen de dappere Crobo-strijders laveloos uitgestrekt, om zich bij het ontwaaken als slaaf aan boord van een schip richting West-Indië te bevinden.

"machtige geesten in die geheimzinnige flessen"

De Crobo's die het drama overleefden, dachten uiteraard dat er machtige geesten in die geheimzinnige flessen (achtergebleven op de plek des onheils) huisden, die hun heldhaftige krijgers verlamd hadden. En men kwam alras tot de konklusie dat men de vereiste eerbied aan deze geesten moest betonen om ze rustig te houden. Tot op heden is het een heilige plicht voor de Crobo's éénmaal in de twee of drie jaar een pelgrimage naar de Mount Crobo te ondernemen en te knielen voor de machtige flessen. De berg is met prikkeldraad afgezet en het betreden is voor ongelovigen verboden.

Overtreders overkomen ernstige ongelukken. Zo namen zeelui wat flessen mee en prompt ontstond tweemaal achtereen brand op hun schip. Nadat de kapitein de flessen overboord had laten gooien, werd alles spoedig weer normaal op het schip. Zo zijn vele verhalen over de wraak van de flessen in omloop.

In 1978 bezocht een Nederlandse toerist met zijn in Ghana wonende broer de Mount Crobo. Op de terugtocht viel de broer drie maal op onverklaarbare wijze en alle flessen braken in stukken, Maar de toerist slaagde erin enige exemplaren mee naar Nederland te nemen en als de wrekende geest nog niet heeft toegeslagen zijn deze relekwieën te bewonderen bij de Heer Veenstra te Dronten.

Suriname.

In Suriname zijn oude Nederlandse koloniale flessen opgenomen in het godsdienstpatroon van heidense bosnegerstammen. De bosnegers, afstammelingen van ontsnapte slaven en derhalve fier van karakter, zijn gevestigd langs de oevers van de rivieren in het binnenland van Suriname.

Rondom hun heilige plaatsen ("papa-gado's") (Papa=vader, gado=god) tref je vaak kelderflessen ("kantji's") aan, maar de ware betekenis ervan blijft duister voor een Europeaan. Zeer populair is de kattedekopfles, beter bekend als Dutch onion, door de bosnegers "sidon-battra" genoemd vanwege het stabiele karakter van de fles (sidon=zitten, battra=fles). In deze flessen worden de geheime medicijnen bewaard. Men hangt de gevulde flessen aan een touw zo hoog mogelijk in de hut. Bekende toverdranken zijn de "dagoe-obia" (dagoe=hond, obia=talisman), dat aan de honden gegeven wordt om hun scherpte te vergroten bij de jacht en de "feti-obia" (feti=vechten), dat je vuisten extra verstevigd bij het overgieten en het uitspreken van de juiste formules. Behalve het feit, dat de kattedekop stabiliteit en kracht symboliseert, wordt ook het geheim van de toverdrank goed bewaard door de ondoorzichtigheid van het donkergetinte glas.